

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

Ove Sjöberg
Björnbo gård
745 96 HÅRKEBERGA

Delgivningskvitto

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till biologisk behandling av gödsel

BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala län, Miljöprövningsdelegationen (MPD), meddelar Ove Sjöberg med uppgiven firma Björnbo Gård (440921-1093) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) att uppföra och driva en anläggning för kompostering av högst 100 000 ton gödsel per år - därav högst 5 000 ton nötkreaturgödsel - på fastigheten Härkeberga-Ekeby 2:2 enligt lokaliseringsförslag 1.

Verksamheten klassificeras enligt bilagan i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med **SNI-kod 90.003-1**: anläggning för biologisk behandling av avfall om den tillförda mängden är mer än 200 ton men högst 100 000 ton per år (prövningsnivå B).

Tillståndet gäller tills vidare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen godkänner med stöd av 6 kap 9 § MB miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor för verksamheten

1. Om inte annat följer av övriga villkor skall verksamheten bedrivas i enlighet med vad sökanden angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet eller hälsoskydd skall anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till tillsynsmyndigheten, för närvarande Länsstyrelsen i Uppsala län.
2. All hantering och lagring av färsk och komposterad gödsel skall ske på hårdgjorda ytor där bildat lakvatten kan samlas upp.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -p E-POST: piho@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

3. Skyddsåtgärder skall vidtagas för att minimera kontakt mellan ytvatten och den cementstabiliserade askan (CE). Ett tät- och slitskikt av betong skall anläggas så att ytvatten ej kan infiltrera ned i materialet. Slitskiktet skall underhållas. Sprickor som upptäcks på ytan skall tätas. Detta gäller såväl platta som uppsamlingslagun.
4. Skyddsåtgärder skall vidtagas så att vatten ej kan komma i kontakt med den cementstabiliserade energiaskan från sidor eller underifrån. Detta gäller såväl platta som uppsamlingslagun.
5. Vid avslutad verksamhet skall kvarvarande obehandlad och behandlad gödsel bortföras. Arbetet skall ske i samråd med tillsynsmyndighet.
6. Komposteringsprocessen skall skötas så att utsläpp till luft och vatten minimeras.
7. Om luktstörningar eller flugproblem uppstår vid närliggande bebyggelse skall åtgärder för att begränsa störningarna vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten.
8. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet skall begränsas så att inte högre ekvivalent ljudnivå som riktvärde* uppkommer utomhus vid närmaste bostäder än
50 dBA dagtid (kl 07-18) vardagar,
40 dBA nattetid (kl 22-07) och
45 dBA övrig tid.
Ovan angivna värden skall sänkas med 5 dBA enheter om bullret innehåller hörbara tonkomponenter och/eller impulsartat ljud. Den momentana ljudnivån i läge "FAST" får ej överstiga 55 dBA nattetid.
9. Inget lakvatten får återföras till hygieniserat material.
10. Lagringsmängden skall stå i proportion till behandlingsanläggningens kapacitet. Inkommande lager får vara max 18 000 m³. Utgående lager får vara max 3 000 m³.
11. Lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall skall ske på ett sådant sätt att spill och ev läckage inte kan förorena omgivningen.
12. Avfall av olika slag som uppkommer i verksamheten skall samlas upp och förvaras var för sig för att underlätta den miljömässigt bästa vidare-

behandlingen. Avfallet skall i största möjliga mån återanvändas eller återvinnas.

13. Tillståndet gäller under förutsättning att säkerhet i form av bankgaranti uppgående till 75 000 kronor ställs för kostnaderna för bortförande av resterande obehandlad och behandlad gödsel vid avslutad verksamhet, (se villkor 5). Säkerheten skall godkännas av Länsstyrelsen innan tillståndet får tas i anspråk.

* Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan hållas.

Igångsättningstid

Verksamheten skall ha påbörjats senast den 15 juli 2006, annars förfaller tillståndet. Ove Sjöberg skall meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten sätts igång.

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § MB att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte sökanden från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser. Sökanden skall fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön enligt 26 kap. 19 § MB samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll.

Varje år före utgången av den 31 mars skall miljörapport inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § MB). Miljörapporten skall utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2000:13 om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter. Enligt 2 kap MB gäller vissa allmänna hänsynsregler som ska iakttas. Särskilt erinras om 2 kap. 6 § MB vari föreskrivs om skyldigheten att undvika sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljö om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med 5 och 21 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, skall den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § samma förordning snarast möjligt upplysa

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

4 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet.

Tillstånd för avfallstransporter krävs enligt 26 § avfallsförordningen (2001:1063).

Hantering/bearbetning av animaliska biprodukter kan kräva tillstånd enligt EG-förordning nr 1774/2002. Via Jordbruksverket kan ytterligare information erhållas.

Enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt MB skall avgift betalas årligen av den som bedriver miljöfarlig verksamhet.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tillståndsansökan med en miljökonsekvensbeskrivning inkom från Ove Sjöberg med uppgiven firma Björnbo Gård, nedan kallad sökanden, den 11 juli 2003. Tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kompletterades och ansökan ansågs fullständig i och med inlämnad komplettering avseende anläggnings-materialet i den hårdgjorda ytan den 12 november 2003.

Sökanden har haft samråd med Länsstyrelsen, Enköpings kommun och berörda fastighetsägare. Länsstyrelsen beslutade den 7 maj 2003 att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Ett utökat samråd har hållits.

Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts i Enköpings Posten och Uppsala Nya tidning.

Länsstyrelsen har genomfört ett remissförfarande med Miljö- och byggnadsnämnden och Statens geotekniska institut. Yttranden har inkommit från Miljö- och byggnadsnämnden och Statens Geotekniska institut.

Sökanden har fått del av vad som anförts i yttrandena och beretts tillfälle att lämna synpunkter på vad som anförts i yttrandena. Sökanden har avstått från att yttra sig härvidlag.

Sökanden har även fått del av Länsstyrelsens förslag till beslut i ärendet och beretts tillfälle att komma in med synpunkter. Sökanden har kommit in med yttrande. Även Statens Geotekniska institut har kommit in med ytterligare yttrande.

SÖKANDENS TALAN

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

Sökanden begär tillstånd att uppföra och driva en anläggning för kompostering av gödsel på fastigheten Härkeberga-Ekeby 2:2. Komposten kommer att säljas som näringskomponent vid jordtillverkning.

Verksamheten kommer att bedrivas i huvudsak vardagar. Björnbo Gård (cirka 2 personer) kommer att svara för driften av anläggningen.

Ansökan avser behandling av högst 100 000 ton gödsel per år. Av denna är huvuddelen hästgödsel men även behandling av en liten del fastgödsel från djupströbädd av nöt kan bli aktuell, dock högst 5 000 ton. Samtlig gödsel skall ha en torrsubstanshalt över 20 %.

Beskrivning av verksamheten

Anläggningen utförs på hårdgjord yta av jordfuktig cementstabiliserad energiaska (CE) från kol/torv och biobränslen samt bottenaska från Mälarenergi AB:s kraftvärmeverk i Västerås. Utlagt och komprimerat material täcks med betong.

Uppsamlad dagvatten från hårdgjorda ytor och lakvatten från komposteringsprocessen leds via fall i plattan, brunn och ledning till en uppsamlingslagun. Även denna anläggs av CE och bottenaska men täcks med konstruktionsbetong avsedd för vatten. Lakvattnet används för att vid behov återfukta lagrad ännu ej komposterad gödsel.

Aktuell yta är för gödselhanteringen cirka 10 000 m² samt för dagvattenlagunen cirka 1 500 m².

Underkant av utläggningen placeras på skyddsavstånd till högsta grundvattenyta. Anläggningen underlagras av glacial lera vars mäktighet varierar men bedöms fungera som tätande skikt mot grundvatten.

Eftersom CE och bottenaska innehåller spårämnen i en omfattning som generellt är 2-10 gånger högre än normal åkermark i Enköping vidtas åtgärder för att minska risken för utlakning av dessa ämnen till yt- och grundvatten.

Leveranser av gödsel och hämtning av komposterad produkt sköts ej av sökanden. Leverans av gödsel, från huvudsakligen större häststallar i Mälardalen, och försäljning av kompost sker kontraktbundet. Köparen åläggs att enligt kontrakt mottaga färdig produkt inom en månad från färdigt datum för att undvika att stora mängder lagras på fastigheten.

Den tillgängliga spridningsarealen på Björnbo Gård används ej till spridning av komposterat material.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

Inkommande gödseln lagras på hårdgjord yta (max volym 18 000 m³), sönderdelas och komposteras i reaktor eller i sträng. Största delen komposteras i reaktor. Komposten eftermognar på hårdgjord yta. Lagringsvolymen för färdig produkt maximeras till 3 000 m³.

För komposteringen behövs inga hjälpkemikalier.

Transporter till och från kompostanläggningen planeras ske dagtid vardagar. Transporterna anländer längs allmän väg västerifrån. Vägen nyttjas sedan tidigare dels av transporter från militären och dels för transporter till en bergtäkt i området.

Transporternas intensitet uppskattas vid maximalt mottagande till cirka 20-30 st/ dygn. Under anläggningsarbetet beräknas cirka 8-10 transporter anlända per dag.

Emissionerna är i första hand

- utsläpp till vatten
- utsläpp till luft
- buller från transporter och maskinpark

Utsläpp till vatten

Det finns risk för att lak- och dräneringsvatten, med innehåll av främst näringsämnen, från hanteringen sprids till yt- och grundvatten. Spridning kan uppstå vid spill och vid igensättningar som leder till översvämning.

Dagvattnet från de hårdgjorda ytorna och lakvattnet från gödseln kommer genom anlagd lutning på den hårdgjorda ytan samlas upp i damm. Vattnet kommer i första hand att användas för att återfukta den inkommande gödseln. I andra hand sprids den på åkermark.

Det finns risk för att lakade spårämnen från CE och bottenaska via infiltrerat vatten sprids till yt- och grundvatten.

Omständigheterna att platta och lagun underlagras av lera, att grundvattenytan ligger på skyddsavstånd, att materialet överlagras av tätt slitskikt av betong, att slitytan läggs i lutning så att nederbördsvatten rinner av, att CE genom tillsättning av bindemedel - cementstabilisering - har hög täthet som motverkar vattenomsättning och genom anpassad teknik vid läggning kan riskerna motverkas. Slitskiktet skyddar från slitage från arbetsmaskiner.

Grundvatten ska ej nyttjas som dricksvatten i direkt anslutning till området.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

7 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

När ytan är i bruk skall slitlagret kontrolleras med tanke på sprickor som vid behov ifylles med flytande betong eller liknade.

Vid hantering av uppbrutet material bör CE deponeras som inert avfall, återanvändas efter krossning eller direkt blandas med cement och vatten och därefter återanvändas.

Utsläpp till luft

Luktproblem är ofta förekommande vid hantering av gödsel, dock i varierande grad beroende av gödselslag och hanteringsteknik. Lukt (gasutveckling) uppkommer företrädesvis vid strängkompostering då syre- och temperaturförhållanden kan variera. Med välskött reaktorkompostering minimeras normalt utsläppen till luft.

Lukt kan även uppstå vid lagring av färsk och komposterad gödsel samt från det uppsamlade lak- och dagvattnet i lagunen.

Problem med flugor kan förekomma. Vid en homogen kompostering bedöms risken som liten men framförallt vid strängkompostering kan svala ytor uppkomma där fluglarver kan utvecklas.

Buller

Buller alstras av transporter och av maskinpark på anläggningen.

Tillskottet av transporter till och från området bedöms öka och den bedöms påverka den ekvivalenta ljudnivån.

YRKANDEN OCH ÅTAGANDEN

Sökanden begär tillstånd enligt 9 kap. MB till att bedriva den i ansökan beskrivna verksamheten samt att tillståndsbeslutet får verkställas omedelbart utan hinder om talan mot beslutet. Bolaget föreslår att följande villkor skall gälla för verksamheten:

1. Buller begränsas genom att:
 - Maskiner i verksamheten endast används dagtid vardagar och transporter till anläggningen sker huvudsakligen dagtid västerifrån på anslutande allmän väg (dvs ej genom Ekeby samhälle).
 - I undantagsfall skall dock transporter kunna ske och maskiner tillåtas på andra tider än ovanstående om situation uppkommer utanför den sökandens kontroll som kräver detta.

2. Eventuellt lakvatten från gödseln samlas upp och omhändertas enligt anvisningar i den utförda miljökonsekvensbeskrivningen.
3. Dokumentation av in- och utgående transporter förs kontinuerligt.

YTTRANDEN

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att tillstyrka tillstånd till miljöfarlig verksamhet under följande förutsättningar:

1. För att trygga avsättning av kompostprodukten ska kontrakt med köpare av kompostprodukten uppvisas för myndigheten innan anläggningen tas i bruk. Kontrakt ska finnas under den tid verksamheten bedrivs. Om bolaget i framtiden ämnar lösa avsättningen på annat vis skall detta redovisas till tillsynsmyndigheten innan en sådan lösning tas i bruk.
2. Att det föreslagna kontrollprogrammet kompletteras.
3. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet skall begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån inomhus vid bostäder inte överskrider
50 dBA dagtid (kl 07-18) vardagar,
45 dBA kvällstid kl 18-22
45 dBA söndag och helgdag kl 7-18
40 dBA nattetid (kl 22-07)

Den momentana ljudnivån nattetid får inte överskrida 55 dBA som riktvärde vid bostäder. Om ljudet innehåller ofta återkommande impulser eller innehåller hörbara tonkomponenter eller bådadera skall de angivna värdena för den ekvivalenta ljudnivån sänkas med ett värde 5 dBA-enheter.

4. Miljö- och byggnadsnämnden har den 21 maj 2003 behandlat ärendet om den hårdgjorda ytan som angränsar till den planerade verksamheten. Miljö- och byggnadsnämnden anser att läggningen av den hårdgjorda ytan lämpligen utförs och kontrolleras efter vad som framgår i beslut MBN D § 814, Änr: 2003-000729. Beslutet är bifogat yttrandet.

Statens Geotekniska institut har i sitt arbete med remissen koncentrerat sig på lakning från materialet i den hårdgjorda ytan och i vattenlagunen och tillstyrker tillstånd med följande kommentarer:

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

9 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

1. Skyddsåtgärder ska vidtagas för att minimera materialets kontakt med vatten. Grundvatten ska inte strömma genom materialet varken från sidor eller underifrån.
2. Sökande bör överväga att lägga det kapillärbrytande skiktet med större mäktighet.
3. Om CE återanvänds efter det att konstruktionen tas bort ska en ny bedömning göras där hänsyn tas till den nya lokalen och möjligheten att materialets egenskaper ändrats.
4. Lakvattnet från gödseln kan innehålla komplexbildare som ammoniak och organiska syror. Om komplexbildare kommer i kontakt med askan kan utlakningen av metaller öka. Att slitskiktet kontrolleras så att inga sprickor uppstår är viktigt. Detta gäller såväl platta som uppsamlingslagun.

SÖKANDENS BEMÖTANDE

Miljö- och byggnadsnämndens synpunkter

Sökanden har beretts möjlighet att bemöta dessa synpunkter men avstått.

Statens Geotekniska instituts synpunkter

Sökanden har beretts möjlighet att bemöta dessa synpunkter men avstått.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Enligt bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd utgör anläggning för biologisk behandling av avfall om den tillförda mängden är mer än 200 ton men högst 100 000 ton per år, **SNI-kod 90.003-1**, tillståndspliktig verksamhet som prövas av länsstyrelsen (prövningsnivå B).

Miljöbalkens mål och de allmänna hänsynsreglerna

Lokalisering

Enligt 2 kap. 4 § första stycket MB skall för verksamheten väljas en plats som är lämplig med tanke på miljöbalkens mål. Platsen skall väljas så att ändamålet kan uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Mark, vatten och fysisk miljö i övrigt skall användas så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning med material, råvaror och energi tryggas och återanvändning och återvinning liksom

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

10 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

De miljökonsekvenser som skulle kunna orsaka olägenheter för människors hälsa är främst utsläpp till vatten, till luft och buller.

Inom 300 m radien omkring komposteringsanläggningen finns två bostadshus. I närområdet ligger också det militära övningsfältet S1. Grundvatten nyttjas ej som dricksvatten i direkt anslutning till området.

De föreslagna lokaliseringarna innebär att planerad anläggning kommer att ligga i ett område som karakteriseras av verksamhet med anknytning till jordbruk som kan ge upphov till liknande störningar.

Länsstyrelsen bedömer att risken för att olägenheter skall uppstå som begränsade med tanke på det sätt den planerade verksamheten kommer att bedrivas och med de åtagande bolaget gjort beträffande skyddsåtgärder för att förhindra att dessa problem uppstår.

I skogs- och hagmarken som omger de föreslagna lokaliseringarna ligger flera fornlämningar. Fasta fornlämningar är skyddade enligt bestämmelserna i lagen (1988:950) om kulturminnen mm. Till varje fornlämning hör ett yttre skyddsområde, vilket enligt Länsstyrelsens bedömning berörs vad gäller lokalisering 1.

Hushållningsbestämmelser

Området för lokaliseringen är inte av riksintresse enligt 3 eller 4 kap MB.

Markområdet är mest lämpat för jordbruksverksamhet. Användandet av marken för komposteringsanläggning medför från allmän synpunkt en god hushållning i enlighet med 1 kap.1 § MB.

Att hästgödseln kan nyttjas som en växtnäringsresurs medför från allmän synpunkt en god hushållning. Då mark och behandlingskapacitet ofta saknas i tätortsnära områden med hästverksamhet gör Länsstyrelsen bedömningen att behov finns av planerad anläggning. Att detta orsakar ökad transportsträcka får accepteras genom att transportererna effektiviseras så långt som möjligt.

Att flyg- och bottenaska med vidtagna skyddsåtgärder kan nyttjas som anläggningsmaterial medför från allmän synpunkt en god hushållning.

Miljö kvalitetsnormer

Verksamheten medverkar inte till att någon miljö kvalitetsnorm överträds.

Planförhållanden

Anläggningen kommer att ligga utanför detaljplanlagt område. Den planerade verksamheten strider inte mot den kommunala översiktsplanen.

Motivering av villkor

All hantering och lagring av färsk och komposterad gödsel skall ske på hårdgjorda ytor där bildat lakvatten kan samlas upp.

Samtliga ytor där avfall hanteras, även körytor, skall vara beskaffade så att bildat lakvatten kan samlas upp. Lakvatten kan innehålla organiska ämnen, närsalter, metaller och smittämnen. Vid okontrollerade utsläpp kan lakvatten medföra bl.a. luktproblem samt påverka mark och vatten negativt.

Skyddsåtgärder skall vidtagas för att minimera kontakt mellan ytvatten och den cementstabiliserade askan (CE). Ett tät- och slitskikt av betong skall anläggas så att ytvatten ej kan infiltrera ned i materialet. Slitskiktet skall underhållas. Sprickor som upptäcks på ytan skall tätas. Detta gäller såväl platta som uppsamlingslagun.

Skiktet skall även fungera för att CE:n skall skyddas mot direkt slitage, frostsprängning eller annat som kan ha negativ inverkan. Att risk finns för att spårämnen kan utlakas har påvisats i laktester. Aktuellt lakvatten kan innehålla komplexbildare som ammoniak och organiska syror. Om komplexbildare kommer i kontakt med askan kan utlakningen öka. Inom egenkontroll och tillsyn behandlas frågan om lämplig omfattning på provtagning.

Skyddsåtgärder skall vidtagas så att vatten ej kan komma i kontakt med den cementstabiliserade energiaskan från sidor eller underifrån. Detta gäller såväl platta som uppsamlingslagun.

För att förhindra att grundvatten tränger upp i det kapillärbrytande botten-skiktet och vidare in i den cementstabiliserade askan skall upplägget ske på ett skyddsavstånd från högsta grundvattenyta. Det kapillärbrytande skiktet kan behöva anläggas med en större mäktighet än enligt den tekniska beskrivningen.

Ytterligare skyddsåtgärder kan vara avskärande dike uppströms för att säkerställa att grundvattenytan i konstruktionens omgivning kan säkerställas. Infiltration kan ske i konstruktionens kanter/slänter. Även skyddsåtgärder för att minimera infiltration från sidorna bör vidtagas. Inom egenkontroll och tillsyn behandlas frågan om lämplig omfattning på provtagning.

Vid avslutad verksamhet skall kvarvarande obehandlad och behandlad gödsel bortföras. Arbetet skall ske i samråd med tillsynsmyndighet.

Vid avslutad verksamhet skall eventuell kvarvarande gödsel bortföras.

Bortförandet skall ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

12 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

Komposteringsprocessen skall skötas så att utsläpp till luft och vatten minimeras. Miljöeffekterna vid kompostering beror till stor del på avfallets karaktär samt utformning och drift av komposteringsprocessen. Utsläpp kan bestå av ammoniak, lustgas och metan till luft samt närsalter, metaller, smittämnen och organiskt material till mark och vatten. Med välskött reaktorkompostering minimeras normalt utsläpp till luft. Öppen strängkompostering kan medföra främst ammoniakutsläpp men eventuellt även vissa metanutsläpp om strängarna är stora eller luftningen alltför begränsad i förhållande till materialets struktur. Då eftermognad oftast sker öppet efter både reaktor- och strängkompostering kan i detta senare skede också uppstå utsläpp till luft och vatten. Planerade eller oplanerade driftstopp kan medföra att avfallet mellanlagras eller lagras under alltför lång tid vilket ökar bildningen av lukt. Inneslutning av huvudprocessen minskar risken för nedskräpning och att skadedjur dras till anläggningen. Därutöver ökar förutsättningarna att uppnå en jämnare hygienisering genom jämnare temperaturfördelning.

Om luktstörningar eller flugproblem uppstår vid närliggande bebyggelse skall åtgärder för att begränsa störningarna vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten. Luktproblem kan uppkomma från processen, från lagrad volym och från uppsamlat lak- och dagvatten. Även om risken för att olägenheter ska uppstå bedöms som begränsad med tanke på det relativt långa avståndet till bostäder är det viktigt att anläggningen konstrueras för att från början minimera risken för utsläpp av luktande ämnen. Skulle luktproblem mot förmodan ändå uppstå är bolaget skyldig att vidta åtgärder i samråd med tillsynsmyndigheten. Detta gäller även flugproblem.

Inget lakvatten får återföras till hygieniserat material

För att undvika återkontaminering av kompost är det olämpligt att återföra lakvattnet till materialet efter hygienisering.

Verksamheten skall vidtaga försiktighetsmått enligt Naturvårdsverkets Handbok med allmänna råd till 2 kap. 3§ MB - Metoder för yrkesmässig lagring, rötning och kompostering av avfall. Hantering av hygieniserad kompost bör ske så att risken för återinfektion och återväxt av smittämnen begränsas. Samma fordon eller behållare bör inte användas för transport av obehandlat avfall eller färdig kompost om inte behållare genomgått rengöring.

Lagringsmängden skall stå i proportion till behandlingsanläggningens kapacitet. Inkommande lager får vara max 18 000 m³. Utgående lager får vara max

3 000 m³.

Lagring av avfall vid en behandlingsanläggning, i avvaktan på behandling, bedöms utgöra ett led i återvinning och betraktas inte som mellanlager. De mängder som lagras före komposteringen och de som lagras efter process skall stå i proportion till behandlingsanläggningens kapacitet. Det finns flera skäl att begränsa storleken på den lagrade volymen. Lagring i allt för stora volymer kan medföra syrebrist vilket kan leda till utsläpp av luktämnen, lustgas, metan och ammoniak. Därutöver kan nederbörd bidra till ökat bildande av lakvatten.

Tillståndet gäller under förutsättning att säkerhet i form av bankgaranti uppgående till 75 000 kronor ställs för kostnaderna för bortförande av resterande obehandlad och behandlad gödsel vid avslutad verksamhet, (se villkor 5). Säkerheten skall godkännas av Länsstyrelsen innan tillståndet får tas i anspråk. Tillstånd enligt miljöbalken får för sin giltighet, enligt 16 kap. 3 § MB göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnader för efterbehandling och fullgörande av andra återställningsåtgärder som verksamheten kan komma att föranleda.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Tillsynsmyndigheten har konstaterat att Sökanden redan har startat anläggandet av den hårdgjorda yta som tillståndsansökan omfattar. Genom att inte invänta tillstånd har Sökanden visat att han antingen inte drar sig för att medvetet överträda miljöbalkens regler eller att han inte har tillräckliga kunskaper för att förstå vad som gäller enligt miljöbalken. Tillsynsmyndigheten har i denna fråga anmält misstänkt lagöverträdelse till Åklagarkammaren för vidare utredning.

De redan utförda åtgärderna inom lokalisering 1 inkräktar på de skyddsområden enligt 2 kap. 2 § lagen om kulturminnen m.m. som hör till de kända fornlämningarna som är belägna strax norr om lokalisering 1. Det är osäkert om några lämningar har skadats. Fråga härom prövas av Länsstyrelsen i särskild ordning i enlighet med kulturminneslagens bestämmelser. I övrigt är lokalisering 1 den ur miljö- och landskapsbildssynpunkt bästa lokaliseringen vad gäller den aktuella komposteringsverksamheten. Tillståndet skall därför avse lokalisering 1.

För att kunna erhålla tillstånd enligt miljöbalken krävs bl. a. att man uppfyller kunskapskravet i 2 kap. 2 § MB vilket, med tanke på vad som sägs ovan, kan ifrågasättas i detta fall. Å andra sidan har Sökanden genom sin ansökan och miljökonsekvensbeskrivning visat vilka olägenheter som verksamheten kan orsaka på människors hälsa och miljön. Genom de villkor som är satta samt vad Sökanden i övrigt har åtagit sig i ärendet kommer Sökanden att utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

14 (14)

2004-07-12

Dnr: 551-10070-03

behövs för att förebygga, förhindra och motverka att verksamheten medför sådana skador och olägenhet på människors hälsa och miljön.

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att om föreskrivna villkor iakttas så går verksamheten att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i miljöbalken samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av markområdet samt med den för området gällande översiktsplanen. Tillstånd ska därför lämnas till verksamheten.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Stockholms tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga 1.

Beslut om kungörelsedelgivning

Se bilaga 2.

Beslut i ärendet har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagits länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöskyddshandläggare Ingrid Johansson, miljöenheten.

Roger Gustafsson

Ing-Marie Askaner

BILAGA

1. Hur man överklagar
2. Beslut om kungörelsedelgivning

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Miljö- och byggnadsnämnden i Enköpings kommun, 745 80 Enköping

Kommunstyrelsen i Enköpings kommun, 745 80 Enköping

Statens geotekniska institut, Att: Jan Rogbeck och Karsten Håkansson,
581 93 Linköping